

D ů v o d y:

Zaplatil-li spoludlužník věřiteli část dluhu připadající materiálně na druhé spoludlužníky, může si vzhledem k ustanovení § 896 obč. zák. dáti věřitelská práva částky té se týkající postoupiti, nebo může na spoludlužnících žádati náhradu rovným dílem po případě podle zvláštního vnitřního poměru ujednaného mezi všemi spoludlužníky. Je tedy v takovém případě postup práv věřitelských na plátce přípustný a nemusí se státi před placením nebo při placení, nýbrž podle obdoby § 1422 obč. zák. stačí, když platící spoludlužník před placením nebo při placení o postoupení věřitelských práv věřitele žádal, postoupení samo může se státi i později. Ze shora uvedených postupních prohlášení nejde nijak najevo, že by se postupy ty nebyly staly právem, a není proto důvodu považovati je za neplatné. Bylo věci následující knihovni věřitelky, aby ve svém odporu vzněšeném při rozvrhovém roku proti přihlášeným nárokům Dr. Karla Ř. okolnosti, které by postupy činily neplatnými, tvrdila, toho však neučinila. Je sice pravda, že podle § 896 obč. zák. může plátce požadovati i v případě cesse jen takovou část, která na ostatní spoludlužníky připadá, ale ani tu odporující knihovni věřitelka ve svém odporu neuvedla, že Dr. Karel Ř. požaduje více, než mu podle regresních nároků proti pozůstalosti po Heřmanu S. přísluší. Nebylo proto důvodu odkazovati ji s jejím odporem na pořad práva, kde by se jediné mohla řešiti otázka, zdali Dr. Karel Ř. žádal za postup věřitelských práv včas, a zdali částky mu postoupené odpovídají jeho regresním nárokům. U pohledávky pak, za kterou plátce byl zavázán nikoli jako osobní dlužník, nastává subrogační regres již ze samého zákona (§ 1358 obč. zák.).

Čís. 15171.

Pravidlo súkromného práva, že pohľadávka veriteľa i s vedľajšími právami prechádza ex lege na ručiteľa, ktorý ju vyplatil, neplatí pre obor práva verejného (daňového).

»Ručením« v § 265 č. 76/1927 Sb. z. a n. nie je mienený záväzok rukojemský podľa súkromného práva, ale je to len výraz pre priamu zodpovednosť za daňový nedoplatok.

(Rozh. z 2. mája 1936, Rv III 836/35.)

Žalobník predal v r. 1926 svoju nehnuteľnosť Alexandrovi V. a Jozefovi S.; prevod vyznačený bol však len v pozemkovej knihe, v pozemkovom katastre ostala nehnuteľnosť zapísaná aj naďalej na žalobníka a daň z nej bola v dôsledku toho predpisovaná žalobníkovi. V r. 1931 bola nehnuteľnosť okresným súdom v K. na exekúčnej dražbe odpredaná. Pri rozvrhu dražebného výťažku prihlásil berný úrad v K. proti exekútom (Alexandrovi V. a Jozefovi S.) k prednostnému uspokojeniu: dlžnú daň, zaťažujúcu exekúčne odpredanú nehnuteľnosť, a to daň po-

zemkovú, domovú a zárobkovú na dobu od 1. apríla 1928 do 31. marca 1931 v sume 5.615 Kč. Usnesením zo dňa 20. októbra 1932 čis. E 1180/29 bola táto suma bernému úradu prikázaná; žalobník na rozvrhovom pojednávaní vzniesol na túto sumu a jej prednostné zaradenie nárok z dôvodu, že ju za exekútov už vyplatil (keďže bola daň z nehnuteľnosti predpísaná jemu), tak že platením na neho prešla ex lege daňová pohľadávka eráru i s právom na prednostné zaradenie. Exekučný súd odkázal žalobníka na porad práva. Žalobou domáhal sa žalobník, aby žalovaný erár povinný bol uznať, že suma 5.615 Kč, prikázaná bernému úradu v K., patrí jemu (žalobníkovi).

Súd I. stolice mal za dokázané, že žalobník vyplatil zo sporných daní len 117 Kč 25 h na pozemkovú daň a vyhovel žalobe len do týchto čiastky. Proti rozsudku súdu I. stolice odvolal sa len žalobník, žalovaný erár odvolanie nepodal. Odvolací súd rozsudok súdu I. stolice v napadnutej (zamietavej) časti potvrdil.

Najvyšší súd dovoláciu žiadosť žalobníka zamietol. Dôvody:

Žalobník sa už zo základu mýli, keď má za to, že sporná suma 5.615 Kč, ktorá bola rozvrhovým usnesením okresného súdu v K. zo dňa 20. októbra 1932 čis. E 1180/29 ako prednostná pohľadávka (na nedoplatkoch dane pozemkovej, domovej a zárobkovej za dobu od 1. apríla 1928 do 31. marca 1931) vradená pre žalovaný čsl. štát, patrí žalobníkovi, lebo vraj tieto daňové nedoplatky zaplatil za exekútov Alexandra V. a Jozefa S. ako ručiteľ podľa odst. 4 § 265 zákona č. 76/1927 Sb. z. a n. a tak vraj táto daňová pohľadávka i s vedľajšími právami (t. j. zákonným prednostným právom záložným) prešla naň zákonnou cesiou.

»Ručením« v § 265 cit. zákona nie je mienený záväzok rukojemský v smysle súkromného práva (Bürgschaft), ale je to len výraz pre priamu zodpovednosť (Haftung) za daňový nedoplatok a správne je preto stanovisko napadnutého rozsudku, že žalobník — ak zaplatil pri nariadených okolnostiach spornú sumu — neplatil tým dlh cudzí, ale svoj vlastný. Ostatne právne pravidlo, ktoré tu má žalobník na mysli, platí iba v obore práva súkromného, t. j. o pohľadávkach súkromnoprávných, sporná pohľadávka je však pohľadávkou verejnoprávnou, pri ktorej v nedostatku zákonného predpisu nemôže prísť v úvahu ani cesia dobrovoľná, tým menej cesia zo zákona, tak že i keby šlo o skutočný prípad súkromnoprávneho zaručenia (rukojemstva), nemal by žalobný nárok tvrdeného právneho základu. Zákonné prednostné právo záložné za daňové nedoplatky v nedostatku výslovného predpisu zákona v žiadnom prípade nemôže prejsť na osobu súkromnú.

Pri tomto právnom stave netreba sa vôbec zaoberať otázkou, či skutkové tvrdenia žaloby sú pravdivé, a márna je aj námietka dovolacej žiadosti, že žalovaný čsl. štát sporný nárok čo do čiastok 439 Kč 05 h a 323 Kč 05 h za sporu uznal, lebo — nehľadiac ani na to, či by aj skutočné uznanie mohlo byť v súdenom prípade účinným — nejde tu ani o uznanie v prospech žalobníkov, ale najvyš iba v prospech rozvrhovej masy, žalobník však nie je osobou, povolanou k hájeniu záujmov zad-

nejších veritel'ov, zúčastnených v rozvrhovom pokračovaní. Bolo preto treba bezzákladnú dovoláciu žiadosť zamietnuť.

Čís. 15172.

Závodní výbor zřízený podle zákona z 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n. nemá procesní způsobilosti.

(Rozh. ze dne 6. května 1936, R I 121/36.)

Nálezem rozhodčí komise (zák. čís. 330/21 Sb. z. a n.) bylo vysloveno, že povinná firma má zaplatiti propuštěným zaměstnancům v nálezu uvedeným odstupné ve výši 3—4týdenní jejich mzdy. K vymožení tohoto nároku navrhl exekuci proti povinné její závodní výbor. Prv ý s o u d exekuci povolil. R e k u r s n í s o u d exekuční návrh zamítl.

N e j v y š š í s o u d zrušil z podnětu dovolacího rekursu rozhodnutí obou soudů pro zmatek a odmítl exekuční návrh.

D ů v o d y:

Exekuční návrh podal jako vymáhající věřitel Závodní výbor M. textilních závodů (povinné firmy). Především jest se obíratí otázkou, zda tento vymáhající věřitel jest vůbec podmětem, který má procesní způsobilost a může jako strana jednati na soudě, ať již v řízení sporném či exekučním (§ 1 c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Pro způsobilost býti stranou na soudě jest podstatné, zda jde o právní podmět, který jest schopen míti vlastní jmění jako soubor práv a závazků, ať již se onen podmět jeví též jako jednota osob nebo jmění neosobní, které slouží nějakému dovolenému účelu (nadace podle § 646 obec. zák. obč.), nebo nějaký ústav, který — nemaje pevného základního (nadačního) jmění — byl zřízen k účelům všeužitečným, má samostatnou organizaci a samostatné zastoupení a sleduje stanovený cíl prostředky majetkovými (Sb. n. s civ. č. 5487). Ze zákona ze dne 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n. o závodních výborech plyne, že závodní výbor nelze zařaditi do žádné skupiny právnických osob podle § 26 obec. zák. obč. Závodní výbor se zřizuje za předpokladů § 1 dotčeného zákona a jest podle § 10 tohoto zákona nejméně tříčlenný. Jeho úkoly vypočítává především povšechně prvý odstavec § 3 a pak ještě zvláště také §§ 5 a 6 zákona o závodních výborech. Povšechně jest závodní výbor podle § 3 dotčeného zákona povolán, aby hájil a povzbuzoval hospodářské, sociální a kulturní zájmy zaměstnanců v závodě, a do tohoto povšechně stanoveného úkolu spadají jednotlivá jeho oprávnění, vypočítaná příkladmo v dalších odstavcích § 3 dotčeného zákona a ještě zvláště také v §§ 5 a 6 téhož zákona. Ze všech těchto ustanovení zákona o závodních výborech jest zřejmé, že závodní výbor pečuje v poměru k zaměstnavateli o ochranu zájmů zaměstnanectva závodu jako orgán veřejné sociální péče o dělnictvo, že